

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLINE AEGKIRI.

Nr. 44 (254)

30. oktoobril 1926 a.

VI. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Mk. 1000.—
 poolaastas „ 500.—
 veerandaastas „ 250.—
 Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
 aastas Mk. 800.—
 poolaastas „ 400.—
 veerandaastas „ 200.—
 Üksik number maksab Mk. 25.—
 Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k. $\frac{1}{29}$ — $\frac{1}{23}$. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24
 Kuulutuste hinnad:
 $\frac{1}{4}$ lehek. Mk. 4000.— $\frac{1}{4}$ lehek. Mk. 1000.—
 $\frac{1}{2}$ „ „ 2000.— $\frac{1}{8}$ „ „ 500.—
 $\frac{1}{3}$ „ „ 1350.— $\frac{1}{16}$ „ „ 250.—
 Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
 Lehe eesküljel 75°/_o, tekstis 100°/_o kallim.
 Adressi muutmise 30 mk.
 Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) Eugen Maddison, Veel kaitseseisukorrast. 2) A. Liit, Ringkäik suurel Berliini politseinäitusel. 3) R. Lehova, Relvade korrashoiust. 4) Dr. F. Brandl, Võitlusest liigjoomise vastu poliitseilise hoolekande abil. 5) Ametlik osa. 6) Väljamaalt. 7) Küsimused ja kostmised. 8) Kuulutused.

Veel kaitseseisukorrast.

Eugen Maddison.

Kahtlemata oodati riigikohtu motiveeritud otsust Vene-Balti tehase sekvestri asjus teatava põnevusega. Sellel olid ka omad tõsised põhjused. Mäletatavasti tekkisid tähendatud asjade harutamisel riigikohtus mitmed küsimused, millel mitte ainult akadeemiline või teoreetiline, vaid ka suur eluline tähtsus. Sekvester on sunduslikuks tunnustatud; samuti on teataval viisil lahendamist leidnud asja harutamisel tekkinud küsimused, kuid, kahjuks, ei või ütelda, et neid küsimusi tulevikus — isegi kõige lähemas tulevikus — ei tule enam lahendada. Teatavasti tekkis asja harutamisel, muu seas, küsimus, kas meil ainamaks erakorraliseks seaduseks on sõjaseisukorra seadus, või on maksvad ka heakorra ja julgeoleku seaduses (S. k. XIV. k.) ettenähtud kõvendatud ja erakordne valvekorrad. Küsimusel, nagu tä-

hendasin, ei puudu eluline tähtsus. Selle küsimuse lahendamiseks olenevad meie seadusandluse kogu tulevased sammud. Näiteks, asudes seisukohale, et meil sõjaseisukorra seaduse kõrval on maksvad ka tähendatud valvekorra määrused, võib meil riigikogu Vabariigi Valitsuse ettepanekul 29. novembril 1918. a. ja 1. detsembril 1924. a. väljakuulutatud sõjaseisukorra asemel oma otsusega (kinnitamise teel) maksma panna kas kõvendatud või erakorralise valvekorra. Iseenesest mõistev, et sellel otsusel ei oleks mingisugust jõudu, kui tähendatud valvekorda käsitavad määrused meil ei oleks maksvad. Minu arvates, on täiesti selge, et tähendatud määrused meil ei ole maksvad, või et on maksev, nagu varemalt seletasin („Päevaleht“ nr. 264 k. a.), ainult sõjaseisukorra seadus (Üldkub. asut. sead.

§ 23 lisa, S. k. II k.). Kuid riigikohus on, nähtavasti, teisele seisukohale asunud, leides, et „siseministri voliniku seletust, et kõvendatud ja erakordse valvekorra kohta käivaid seadusi ei tule enam maksvaks lugeda, kui ära kaotatud Vene Ajut. Val. määrusega 16. juulist 1917. a., ei saa põhjendatuks pidada, sest nimetatud Vene Ajut. Valits. määruse enese maksvus oli sama määruse järele arvatud ainult Asutava Kogu avamise päevani (V. Ajut. Val. Sead. ja korrald. kogu nr. 186, määrus nr. 1077 § 17), nagu seda ka riigikohus oma otsuses nr. 31 — 1920. a. on juba seletanud.“ Kahjuks on riigikohtu seisukohaga võimatu nõus olla. Ta on täielises vastolus tähendatud määruse tekstiga, kui ka sellele määrusele eelkäiva seadusandlusega. Teatavasti, oli 14. augusti 1881. a. riigikorra ja julgeoleku seadus, milles olid ette nähtud tähendatud valvekorrad, tähtajaline seadus. (Heakorra ja julgeoleku seadus, §§ 91—126 S. k. XIV. k.) Tema maksvusajaks oli kolm aastat; pärast pikendati tema maksvust aastast aastasse. Viimane pikendus oli 29. augustil 1916. a. Keisri sellekohane ukaas kõneleb selle kohta: „Продолжить срокъ дѣйствія Высочайше утвержденного 14 августа 1881 г. Положенія о мѣрахъ къ охраненію государственнаго порядка и общественнаго спокойствія еще на одинъ годъ, а именно по 4 сентября 1917 г. или по день изданія новаго закона объ исключительномъ положеніи, если законъ этотъ воспослѣдуетъ раньше 4 сентября 1917 г.“ (Sead. ja Valits. Korr. Kogu nr. 231 — 1916. a., art. 1860, p. 1). Järjekult selle ukaasi järgi oleks tähendatud ajutine seadus oma maksvuse kaotanud, kas seaduse maksvuse mittepikendamise tõttu määratud tähtaja möödumisel või kuni selle tähtaja möödumiseni uue erakorralise sead. maksmapanemisel

16. juulil 1917. a. pandi maksma Vene Ajutise Valitsuse poolt uus erakorraline seadus või määrus, milles jutt eelpool ja mis kannab pealkirja: „о порядкѣ разсмотрѣнія дѣлъ о лицахъ, арестованныхъ во вѣнсудебномъ порядкѣ“ (Seadl. ja Valits. Korr. Kogu nr. 186 — 1917. a., art. 1077). Selle seaduse või määruse punkt 2. kõneleb: „Положеніе о мѣрахъ къ охраненію государственнаго порядка и общественнаго спокойствія и о по-

лицейскомъ надзорѣ, учреждаемомъ по распоряженію административныхъ властей (св. зак. т. XIV, Уст. Благоч. и Безоп., ст. ст. 91—166, изд. 1916 г.) признать утратившимъ законную силу, а правила чрезвычайной охраны на желѣзныхъ дорогахъ (св. зак. т. XII, ч. I, Уст. желѣзн. дор., ст. ст. 188—202, по изд. 1916 г.) отменить.“ Nagu sellest näha, tarvitas Vene Ajutine Valitsus ühel juhtumisel sõnu „tunnustades maksvuse kaotanuks“, teisel — aga sõna „ära muuta“, ja täiesti õieti, sest esimesel juhtumisel kaotas maksvuse uue seaduse maksmapanekuga eelmine ajutine seadus, teisel aga tuli ära muuta alaline seadus.

See asjaolu, et sõna seadus või määrus näeb ette p. 17., et „selle määruse maksvus lõpeb Asutava Kogu avamispäeval („дѣйствіе сего постановленія прекращается со дня открытія Учредительнаго Собранія“), on käesoleva küsimuse lahendamisel täiesti tähtsusetu, sest kui seadus on teise seadusega ära muudetud või maksvusetuks tunnustatud, ei omanda ta kunagi uuesti maksvust lihtsalt selle läbi, et see teine seadus on aja jooksul ka oma maksvuse kaotanud: ta on surnud ja teda võib uuesti ellu äratada ainult uue maksmapanemise seadusega. Kuid mis tähendavad eelpool toodud sõnad „selle määruse maksvus lõpeb Asutava Kogu avamispäeval“? Need tähendavad ainult seda, et ka Vene Ajutise Valitsuse erakorraline seadus mittekohutulikus korras vangistatud isikute asjade harutamise korra kohta kaotab oma maksvuse teatava sündmuse kättejõudmisel.

Kuid oletame, et eelpooltoodud kaalutlused on ekslikud, siis, arvatavasti, ei saa keegi selle vastu vaielda, et tähendatud 14. augusti 1881. a. riigikorra ja julgeoleku kaitse seadus on oma maksvuse kaotanud 4. septembril 1917. a., s. t. 29. augusti 1916. a. ukaasis ettenähtud tähtajal. Kui ka see väide peaks ekslik olema, siis arvan, et tuleks nõus olla sellega, et tähendatud riigikorra ja julgeoleku seadus on maksvuse kaotanud meie Asutava Kogu poolt vastuvõetud Eesti Vabariigi valitsemise ajutise korraga („Riigi Teataja“ nr. 44 — 1919. a.), mille § 15. p. a. järgi Vabariigi Valitsus „hoolitseb Vabariigi sisemise ja välise julgeoleku ja kaitse eest“ ning võib „hädaseisukorras... Asutava

Kogu istungite vaheajal kogu riigi ehk tema üksikud osad sõjaseisukorda kuulutada“, kusjuures niisugusel korral „kutsutakse Asutav Kogu viibimata kok-

ku“, kellele § 11. p. e. järgi kuulub sõjaseisukorra väljakuulutamise. Muid erakorralisi seadusi aga Eesti Vabariigi valitsemise ajutine kord ei tunne.

Ringkäik suurel Berliini politseinäitusel.

Politseiinspektor A. Liit.

Eelmises numbris kirjeldatud näituse osale, mida võiksime nimetada õieti näituse sissejuhatajateks, järgnes nüüd pärisnäitus. Siin esinesid väljapanekutega ainult Saksa osariigid, nii et seda osatusest kui puhtsaksa näitust tuleb võtta. Üksikute riikide väljapanekud olid jaotatud oma iseloomu ja tähenduse kohaselt vastavatesse ühisosakondadesse, mis läbi näituse süstemaatlikkus, tema õpetlik külg üldiselt võetult, kahtlemata palju võitis, kuna aga üksikute maade politsei seisukorra hindamine selle läbi tunduvalt raskenes. Nõnda võis näitusekäija näitusest kaasa võtta ilusa ettekujutuse sellest, kuidas peaks olema korraldatud eeskujulik politsei, kuid kas Saksamaal kusagil juba olemas seesugune eeskujulik politsei, see küsimus ähvardas jääda tumedaks.

Teeme algust politseimuuseumi ja -ajaloo osakonnaga. Siin oli ühelt poolt välja pandud politsei mundrid ja relvad mitmesugustest ajajärgudest (v. pilt). Teiselt poolt hulk algupäraseid kirjalikke dokumente muuseumidest ja arhiividest, isearanis suurel arvul Badenist. Paar näidet ligikaudses eestikeelses tõlkes.

Määrus politseitunni kohta Münchenis 1326. aastast: „Kes kõrtsmikest annab oma majas joojatele juua pärast õllekella helistamist, see maksab kohtunikule 36 penni. (Tekstis maha tõmmatud: Ilma karistusest võib anda ühe või kaks sõõmu pärast helistamist, iganes aga mitte rohkem.) Ehk kes pärast õllekella helistamist oma majas laseb mängida, langeb sama karistuse alla, ja mis sel puhul võidetud või kaotatud, seda ei pea keegi maksma.”

Määrus lõbunaiste kohta Hamburgis 1292. aastast: „Kergemeelsetele, halva kuulsusega naisterahvastele, kes ausate emandate au ja kombelikkude olekut liiderlikkude kõnedega haavavad, riputatakse kolm kivi kaela ja peetakse neid kaagis kinni. Pärast seda veetakse neid kohtusulaste vahel läbi linna, nõnda et kohtusulased nende eel ja järel sarve puhuvad, ja sedaviisi aetakse neid suure pil-

kamise ja häbistamisega linna väravast välja.”

Huvi äratavad selles osakonnas ka Rooma liktorite kujud ühes keppidesse köidetud kirvestega ning ülesvõtted vanadest Egiptuse papiirustest, millistest vanemad pärit 11. sajangust enne Kristust. Toon need prof. Ermani ja Schubarti saksakeelsete tõlgete järele:

1) Otsimiskiri poliitiliselt kahtlaste isikute kohta 11. sajangust enne Kr. Thebae, Egiptuses.

Vaaroo kindralilt ametnik Paischubeni. Kõik need asjad, millepärast sa kirjutasid, on kuulda võetud, nimelt mis sa nende kahe Matoi kõnest oled öelnud, et nad need sõnad on rääkinud. Astu nüüd ühendusse Nozmetiga kui ka kirjutaja Zaroiga ning saada välja ja lase mõlemad Matoid minu majja tuua ja too kaasa see isik, kes nende sõnade tunnismeheks oli ja surma nad ja viska nad öösel vette. Ja keegi sel maal ei pea neist enam kuulma.”

2) „Vaaroo kindralilt jumalate kuninga Amon-Re liignaisele, lemmik Nozmetile. Elu! Önn! Tervis! Olgu jumalate kuninga Amon-Re meel sulle armulik! Ma hüüan iga jumala ja iga jumalanna vastu, kellest möödun: Oo, võiksid sa elada, võiksid sa terve olla, võiksin ma sind jälle näha, kui jõuan koju! Kõik asjad, mille pärast sa oled kirjutanud, on kuulda võetud, nimelt see, mida sa mõlemate Matoid kõnest ütled, et nemad on seda rääkinud. Astu ühendusse Paischubeni ja kirjutaja Zaroiga ja lase mõlemad Matoid minu majja tuua ja too keegi, kes nende kõnet kuulis, ja lase nad öösel vette visata. Ja kirjuta mulle, kuidas sul läheb.”

3) Samasisuline kiri kirjutaja Zaroile. 4) Politseiametniku ettekanne maal ettetulnud mürgli üle. Fayumis, Kesk-Egiptuses, 5. aastajal p. Kr.:

„Meie isandale ja käskijale, kõrge-meelsemale ja tublimale Comesile, politseiteenrilt Anuthioselt.

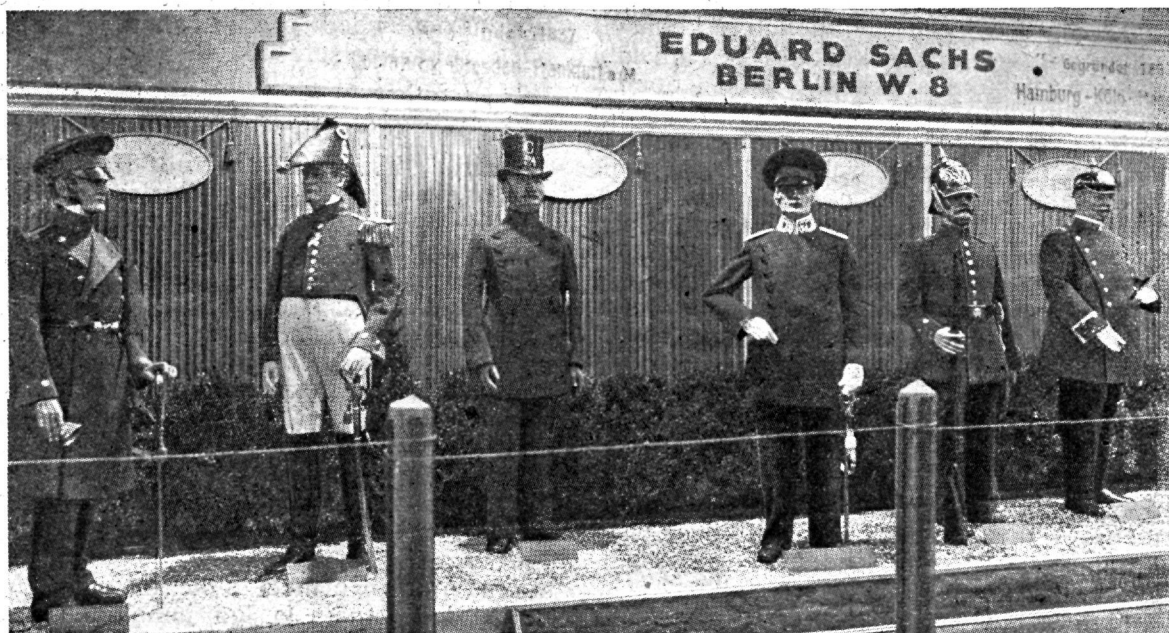
Inimesed Kerkesise külast tulid kaldale, mis kuulub Oxyshyncha küla rahvale ja

kihutasid Oxyshyncha kalurid minema ja jumal aitas neid ja ükski löök ei läinud mööda. Oxyshyncha rahvas kogunes kokku ja tahtis Kerkesise rahvale sõda kuulutada, kuid mina ei lasknud neid sõda alustada. Jumal üksi teab seda, poleks ma õigel ajal Oxyshynchasse tulnud, oleks võinud juhtuda suur õnnetus. Vaata, seda kirjutan ma sinu võimutäiu-sele, et sa teaksid neile kohut mõista. Aitab jumal, siis tulen ülehommega ja toon kaasa sissenõutud maksud, mu isand ja käskija.”

Samas osakonnas oli pandud välja mit-me muuseumi poolt rikkalik kogu vana-

asus rindu jube tunne: hullud pidid küll olema inimlapse mõtlemised ja teod, et vajadust tunti nende vaoshoidmiseks seesuguseid abinõusid tarvitada, ja millised närvid pidid küll olema selleaegsetel sea-duse- ja korrasteenritel, kes päev-päeva kõrval käsitasid neid abinõusid!

Järgmine osakond pakkus ülevaadet politseiametnikkude ettevalmistamisest ja teenistuskäigust. Rohke materjaliga olid esinenud paljud politseikoolid ja politsei-valitsused. Nagu väljapandud tabelitest ja ülevaadetest selgus, ei valitse Saksa-maal politseikoolide korralduses üle riigi täielik ühtlus, vaid koolid on korraldatud

aegseid piinariistu. Siin olid rauast näpu-pihid, pihid käsivarte ning jalaäärte kõr-vetamiseks, istepink pakkudega käte ning jalgade jaoks, toolikujuline kast nelja, vaevalt tollipikkuse läbimõõduga õhuaukukesega karistusalususe kinnihoid-miseks (seesugune kast ei võimaldanud seesistujale vähematki liigutust), puust rattad, millega surmaotsusi täide viidi (ühe seesugusega saadeti surmaotsus täide Swinemündes alles aastal 1828), raudtemplid, millega kuritegijatele temp-lid külge põletati, raudplekist suukorv, läbiviilulid, kivist tahatud kärnkonn kae-las kandmiseks, mille raskus ühes kaela-rõngastega 23½ kilogrammi (oli tarvitu-sel 15. sajangul Neustadtis, kus see turu-määruste rikkujatele kaela riputati), täiesti korras peksupink ühes vitsakim-buga jne. Kõike seda jõledust vaadeldes

kohalikkude nõuete kohaselt. Nii on suur-linnadel olemas omad koolid, kus ette valmistatakse üksnes linnapolitseinikke, vastavalt linnapolitsei erilistele nõuetele, kuna maapolitseinikud saavad selleko-hastes maapolitseikoolides ettevalmistust. Huvitav on märkida, et Saksa politsei-ametnikkudelt ametkõrgenduse saami-seks neale eeskujuliku teenistuse alamas teenistusastmes nõutakse veel igakord vastava erikursuse läbikuulamist ja ek-sami sooritamist. Sellele vastavalt on siis ka õppekavad kokku seatud kõrge-mates politseikoolides. Näiteks toon Badeni maapolitseiniku teenistuskäigu: 1. Üks kuu maapolitseikoolis. 2. Välissteen-is-tus vähemalt üks aasta. 3. Viis kuud koolis. 4. 10—12 aasta teenistus vaht-meistrina. 5. Kolmekuuline edasiharimise kursus koolis ja obervahtmeistri eksam.

6. Teenistus observahtmeistrina jne. 7. Kolmekuuline edasiharimise kursus koolis ja komissari eksam. 8. Teenistus jaoskonna observahtmeistrina. 9. Teenistus komiss. 10. Teenistus inspektorina jne.

Suurt rõhku pannakse kandidaatide valikul politseiteenistusse. Sisseastujad peavad omama nõuetava hariduse, laitsetu kehaehituse ja tervise ning peale selle heade itagajärgedega läbi tegema teatava intelligentsi proovi. Viimane teostatakse järgmise programmi järele, mis ühine pea kõikides politseikoolides: 1) 2. kuni 7. kohaliste arvude meelepidamine ja edasiandmine. 2) 16 üksiku sõna (antakse katsealusele trükitult lühikeseks ajaks kätte) meelepidamine ja edasiandmine. 3) Selgelt ja pikkamisi ettelõetud sündmuse andmestiku kirjalik edasiandmine. 4) Selleks puhuks lavastatud ja katsealuse poolt nähtud tegevuse kirjeldamine. 5) Lühikest aega katsete tegemise ruumis viibinud võõra isiku kirjeldamine. 6) Poolikute sõnadega kirjutatud teksti täiendamine puuduvate silpidega. 7) Nägude meelepidamisvõime katse ettenäidatud päevapiltide abil. 8) Käekirjade meelepidamisvõime katse. 9) Näpujälgede eraldamisvõime katse.

Teenistuskohale määramisel aga peale kooli lõpetamist võetakse kandidaadi juures ette veel terve rida katseid, et selgusele jõuda, missuguste ülesannete täitmiseks kandidaat oma tajumisvõimete ja omaduste poolest kõige enam kohane.

Suurt rõhku pannakse kehalise kasvatuspeale politseikoolides. Berliini politsei omab isegi kehalise kasvatuseriikooli, mis asub pealinna läheduses, Spandaus. See kool on varustatud kõikide moodsatate spordiabinõudega, töötab valitud jõudude juhatusel ja alalise arstlise kontrolli all ning on määratud peaasjalikult politsei juhtivatele ametnikkudele. Ühtlasi valmistab Spandau kool ette ka instruktoreid teiste Saksa osariikide jaoks. Praegu viibib selles koolis ka meie politseikooli abikomissar Tann.

Mind huvitas iseäranis see küsimus, kuidas on Saksa politseikoolides korraldatud õpetuseandmine. On nimelt kuulda olnud vahetevahel tähendusi meie politseijuhtidelt, et õpetuseandmine meie politseikoolis sünnib liig teoreetiliselt, mille tõttu kooli lõpetajate praktilise teenistuse tundmine soovida jätvat.

Kuidas Saksamaal selle peale vaadatakse, seda kujutab kõige paremini Hildesheimi politseikooli juhataja, politseimajor Schaperi vastus minu sellekoha-

sele küsimusele: „Muidugi võidakse politseikoolis anda ainult teoreetilist õpetust, välja arvatud mõned üksikud oskused, mida võimalik puhtpraktilise tööga kätte õpetada. Tahaksime kasvandikkudele anda praktilist õpetust, siis peaksime kooli muutma tegutsevaks politseijaoskonnaks, kuid siis oleks vististi ka vaja, et iga õpilase jaoks oleks oma õpetaja.” Nagu aga sama härra edasi selatas, ei sünnita see küsimus muret, sest kogemused näitavad, et koolisttunud ametnikud võrdlemisi lühikese aja jooksul tegevas teenistuses suudavad kohaneda. Et värskest koolist tulnud ametnikkudele teenistuse praktilise küljega tutvunemist soodustada, paigutatakse neid esiootsa võimalikult seesugusele teenistuskohale, kus neil rohkem võimalust kokku puutuda oma ülemusega või mõne teise vilunud ametnikuga.

Küll aga võis näitusel tähele panna, et sakslased on püüdnud õpetuseandmist oma politseikoolides võimalikult näitlikuks teha. Graafilised kujutused õppeainetest, kus see iganeski veel mõeldav, mudelid, liivakastid, filmid, kriminaal-õppemuuseum, on abinõud, mille varal tulevastele politseiametnikkudele püütakse nende ülesandeid selgitada. Haruldastelt rohkesti oli välja pandud linnade reljefplaan, millised valmistatud koolikasvandikkude eneste poolt õppejõudude juhatusel. Berliini südalinna reljefplaan oli vähemalt viis meetrit pikk ja ligikaudu sama lai. Seesugune plaan on välisest näitlikuks õpetamiseks väga sobiv. Kriminaal-õppemuuseumis on koondatud kuriteo toimimiseks tarvitatud tööriistu ja abinõusid, ülesvõtteid huvitavamatest teopaikadest, konserveeritud jäljed ja märgid teopaigalt, mille varal korda läks sündmust selgitada, õpetamise otstarbel katseviisil sünnitatud jäljed ja märgid, et nende väljanägemisega tutvustada õpilasi, näit., veretilgad mitmesugustel alustel, kuulijäljed mitmesugustes ainetes, mitmesugusest kaugusest lastult, tahvel, millel esitatud kõiksugused sõlmed, tahvel, millel esitatud hobuserauad igasugusest tarvituselolevast tüübist, tahvel, millel leiduvad löiked igasugu toimiga autorehvidest jne.

Et sakslased ei kardaks näitlikkude õppeabinõude muretsemise suhtes kulusid, võis otsustada sellest, et näit. autoga ümberkäimise õpetamiseks on politseikoolidel oma automudelid normaalsuuruses, milliste hind meie rahas ulatub miljoniteni. (Järgneb.)

Relvade korrashoiust.

R. Lehova.

Politseikooli abikomissar.

Iga politseiametniku püham kohus on tema kätte usaldatud relvu puhastada ja korras hoida, sest relvad täidavad ainult siis nende peale pandud ülesandeid, kui nad on hästi hoitud. Relvu, eriti tulerelevu, peab hoidma igasuguste rikete ja roostetamise eest, mis halvavad ka kõige parema tulereleva osade koostöötamist, mis enesega kaasa toob igasuguseid tõrkeid, vigastusi ja takistusi.

Relvad on riigi omandus, sellepärast peab iga politseiametnik kahekordse hoolusega nende korrashoiu juures olema. Nagu ratsamees ütleb, „esmaalt hobune, siis alles mina,“ nõnda peab politseinikki ütleva, „enne relvad, siis alles mina.“ Ei tohi kunagi väljast tulles relvu nurka visata, et neid pärast sealt võtta, eriti siis, kui vihmane või niiske ilm juhtub olema. Väljast tulles peab igakord relva, kui temast ei ole lastud, kergelt üle puhastama, ning peale puhastamist kergelt õlitatud lapiga üle hõõruma, siis alles võib julge olla, et relvadega midagi ei juhtu. Relvu peab hoidma jaoskondades püramiidides, mis eriti selle jaoks on valmistatud, sarnases seisukorras, et tõmbevedru pingul ei ole, peab lukk lahti olema. Erakorterites peavad politseiametnikud püssid asetama eraldi, selle jaoks loodud naela otsa rippuma nõnda, et selle juures kuidagi viisi ei saaks rikutud sihik ja kirp. Ilmtingimata peab silmas pidama, et tulerelevu ei asetada köetava ahju ligidale. Samuti ei tohi relvu asetada niiskesse kohta, kus nad hakkavad roostetama. Ei tohi mingisuguseid asju püssi peale riputada. Peab silmas pidama, et relvadesse ei satu liiva, tolmu jne.; kui midagi sarnast on püssi sattunud, peab relvu puhastama. Enne laskeharjutustele minekut peab relvu läbi vaatama, kas nad ka korras on.

Igakord peab ära kuivatama püssi õone õlist ja põhjalikult vaatama läbi, et mingit mustust ei leiduks õones ega padrunkambris. Relva tarvitamisel tuleb hoiduda igasuguste tõugete ja kukkumiste eest, mis teda võivad rikkuda. Laadimise juures lukku tugevasti tagasi tõmmata, liig tugevasti sisse lükata, kui ka laega vastu maad põrutada — on keelatud, sest sarnane laskeriistaga ümberkäimine rikub teda. Üldse, relvadega vägivaldselt ümberkäimine on lubamatu, mida iga korralik politseinik peab teadma. Rikutud pad-

runitega (nagu mustad, mölgised, kuul lahine) ei tohi tulerelevu laadida ega lasta. Laskeharjutustel võib tulla ette korduvaid vigu, mis olenevad: püssist, kõlbmatutest padrunitest, roostetamisest ja mustusest (relv puhastamata).

Relvad, mis korduvalt vigased, peab saatma püssitöökotta parandusele. Uhtki takistust relvade juures ei tohi jõuga kõrvaldada, vaid enne tuleb põhjus kindlaks teha ja siis alles asuda selle kõrvaldamisele. Kui takistus raske kõrvaldada koha peal, peab pöörduma püssimeistri poole. On olemas liik rikkeid, millede ettetulemisel tingimata püssimeistri abi peab otsima, need oleks: 1) kuul jääb rauda, 2) padruni kest jääb padrunipesasse, 3) tõmbik murdub või läheb kõveraks. Takistusi ja oskust neid kõrvaldada, peab iga politseinik teadma. Näiteks: püss ei lükusta: 1) hõõruvad kohad on mustad (puhastamata), 2) roostetanud, 3) liig kuivad, 4) padrunipesa, lukk ja lukukoda on mustust täis, 5) padrunid on mölgised. Kui eeltähendatud takistused tulevad ette, peab neid kõrvaldama järgmiselt: relv tuleb korralikult puhastada, hõõruvad kohad õlitada, kui padrunid mölgised ning viletsad, peab neid kõrvaldama ning korralikkudega asendama.

Brauningul võivad järgmised rikked tekkida: 1) padrunid kõlbmatud, 2) löökraua nokk võib kergesti murduda, 3) löökmehanism on liig õlitatud, 4) löökvedru nõrk või murdunud, 5) tõmbikvedru ei tööta, tõmbik on välja painutatud, 6) tõstevedru on nõrk või murdunud, 7) padrupid ülemised servad on laienenud, mille tõttu padrunid liiga ruttu antakse ette ning lähevad põiki ette, sellega väikest takistust sünnitades, 8) kelguvedru venib välja, mille tõttu oma asukohalt vintraua padrunipesa peale saab pressitud, tagajärg on see, et kelk saab peale esimest lasku asendatud tagasi, ning ei anna enam ette; paranduseks muid abinõusid ei ole, kui peab uue kelguvedru panema.

Eelpooltähendatud brauningute rikkeid ei saa muidu parandada, kui peab uued osad panema. Kõik osad võib laskur ise vahetada peale tõmbiku, mille vahetamist tuleks püssimeistrile ülesandeks teha.

Peale laskmist peab relva kohe ära puhastama, kui seda võimalik ei ole teha, siis vähemalt korralikult õlitama. Praegu-

sel ajal on tarvitusel suitsuta püssirohi, mille halvaks omaduseks on see, et soodustab rooste tekkimist. Selletõttu ei tohi tulirelva puhastamata hoida. Nii ruttu, kui vähegi võimalik peab asuma relva puhastamisele. Puhastuse abinõudena oleks: leelisega segatud püssiõli, takud, puuvill, kaltsud. Relva õõne puhastatakse varda abil, mis eriti selleks valmistatud; varda otsa kinnitatakse kruvi abil nühis. Nühise ümber mähitakse korralikult takud, puuvill või kaltsud, nõnda et nemad ei hargneks lahti, mis puhastamist segab. Puhastamise juures peab tähele panema, et puhastusvarras ei oleks kõver, mis rauaõõne võiks seest kriimustada, et rauaõõnesse ei satuks liiva, kivi või lubja kübemeid, mis võivad puhastamise juures rauda kriimustada. Soovitav oleks tarvitada puhastusvardaid, mis valmistatud vasktraadist. Teisi relvade osasid peab puhastama terava otsadega pulgakeste ja

kaltsude abil. Peale puhastamist peab relva kergelt õlitama hariliku püssiõliga. Brauning puhastatakse samuti kui püsski. Relvu peab kõige rohkem hoidma roostetamise eest, sest teisi vigu võib veel ära parandada, kuid rooste jälgi ei kõrvalda ükski asi.

Laskmise juures peab iga politseinik arvesse võtma järgmisi reegleid: 1) peab võtma õige (tasase) kirbu (kirbu tipp on sihiku sälga keskkohas ja ülemiste äärtega tasa), 2) peab püssi suruma kõvasti vastu õlga, sellejuures käega laekaela tugevasti pihku haarates, 3) sihtimise ja kukepäästmise juures peab hinge pidama, 4) peab kuke päästma, parema käe esimest sõrme niikaua ühetasaselt ja suruvalt kõverdades, päästiku peale rõhuma, kuni kukk päästiku noka tagant lahti pääseb, 5) kuke päästmise juures ei tule kunagi päästiku lipsu rebides maha suruda, tagajärg on see, et laskur ei taba märki.

Võitlusest liigjoomise vastu politseilise hoolekande abil.

Politseidirektor **Dr. F. Brandl**, Viin.

(Berliini politseikongressil peetud referaadi järele.)

Liigjoomise küsimus ei ole muidugi mõista esimese järgu tähtsusega küsimus kongressil, mis on kõige pealt pühendatud võitlusele rahvusvahelise kuritegevuse vastu, kuid küsimus on iseenesest tähtis kriminalistile. Ei saa olla kahte arvamist selle kohta, et kuritegevuse kalduvused on lähedas ühenduses organismi kas otsekoheste või kaudse kihvtitamisega sarnase mürgiga nagu alkohol. Mitmesugused tervishoiu näitused, nagu läinud aastal Viinis peetud ja käesoleval aastal Düsseldorfis korraldatud hügieenilised näitused, selgitavad õpetlikkude tabelite abil, kuidas õitseb tapmine, röövimine, vargus jne. alkoholiga mürgitatud perekondis. Tähendab, meil on tegemist tõeasjaga, mis peab äratama kriminalisti tõsist huvi. See huvi väljendub kahes suunas: ühelt poolt materjali kogumises ja teiselt poolt saadud materjali kasutamises tegelikus elus.

Järjekult lasuvad kriminalistide õlgadel kõne all oleva küsimuse lahendamisel kolm ülesannet: 1. statistilise materjali kogumine võimalikult täiel määral, mis näitaks ühendust liigjoomise ja seadustest üleastumiste vahel; 2. seaduste vastu eksimiste individuaalne karistamine

kui nemad ühenduses on liigjoomisega; 3. katse liigjoomist, kui seaduste vastu eksimiste põhjust, paraliseerida. Esimehe ülesanne lasub täielikult politsei õlgadel, teist ülesannet peavad täitma politsei ja kohus, kolmas ülesanne — kõige tähtsam kolmest — on sihikindla rahvuspoliitika tähtis ülesanne.

Statistilisi andmeid koguvad kõikide maade politseiasutused juba pikemat aega. Need andmed on nii ütelda riigi halvaks südametunnistuseks; sest riik peaks eestkätt selle eest hoolitsema, et kaoksid kõik halbtused, kõik väärnähtused rahva elust, aga mitte ümberpöörduvalt talitama ja inimeste nõrkust alkoholi, samuti ka nikotiini vastu kasutama tähtsa sissetulekuallikana.

Viini politseidirektsioonis peetakse 1. jaanuarist 1923 a. alates statistikat järgmiselt. Kogutakse andmeid üldse korrariikkumiste kohta, milliste suhtes protokollid kokku seatud, ja eriliselt andmeid korrariikkumiste kohta, mis on pandud toime joodud alkoholi tagajärjel ja mõjul. Statistiliste andmete kogumisel viimasse liiki kuuluvate korrariikkumiste suhtes pööratakse erilist tähelepanu veel järgmistele küsimustele: isiku vanadus, elukutse, sugu, kust linnaosast pärit, mis-

sugusel nädalapäeval joomine ja korra-rikkumine aset leidis; kas ja mitu korda varemalt sama üleastumise eest karistatud. Andmete kokkuvõtmine sünnib individuaalkaartide abil, mis seatakse kokku vastavates asutustes; kaartidel leiduvad veel järgmised andmed: isiku ees- ja liignimi, elukoht, milles seisis korra-rikkumine, mis kella ajal ja kus seda tähele pandi, missuguses lokaalis joodi, missugust alkoholilist jooki nimelt tarvitati, kas isik on tuntud kui joodik või mitte. Sellest statistikast toon ainult mõningaid andmeid: 1923 aastal karistati Viinis korrariikkumise pärast kokku 26989 isikut, neist olid 19312 isikut ehk 71,55% alkoholi mõju all; 1924 aastal karistati üldsummas 29274 inimest, neist tegutsesid 20359 liigjoomise tagajärjel, s. o. 69,54%; 1925 aastal tõusis korrariikkujate arv 29723 peale, alkoholi mõju all tegutsevate isikute arv aga langes 19450 peale, vahekord protsentides on 65,44%; 1926. aasta esimesel poolel oli korrariikkujate üldarv 16.630, selle seas joodikute arv 9985, s. o. 60%. Teiste sõnadega on protsentuaalne vahekord 1. jaanuarist 1923 a. kuni siimaani paranenud joodikute suhtes ja langenud 71½%—60% peale. Korrariikkumiste arv on üldiselt, nagu neist arvudest selgub, suurenenud, mis seletatav efanikkude üldarvu kasvamisega Viini linnas ja samuti ka politsei organisatsiooni paranemisega. Et aga selle peale vaatamata joodikute-korrariikkujate arv langenud on, ripub ära mitmest põhjusest, ühe põhjuse juures peatun allpool pikemalt.

Need arvud üksi juba näitavad, missugust hiigla tööd peab politsei tegema ainult sellepärast, et inimesed liig palju alkoholi joovad. Neile arvudele peab aga veel juure lisama õige pildi saamiseks kõik need juhtumised, mis juba aluvad kohtuvõimudele, s. o. kriminaalkuriteod. Selles osas on statistika veel vähe arenenud ning, minu arvates, mitte ainult Viinis, vaid igalpool. Teisest küljest on selle statistika pidamine ka väga raske. Kriminaalkuritegude suhtes ei ole küllaldane kindlaks teha, kas oli süüalune teo toimepanemisel jooanud või mitte; vaja on selleks, et õiget pilti saada alkoholi kahjuliku mõju kohta, teada isiku elukäiku — sest varas varastab ju harilikult kaine peaga, aga et temast on varas saanud, seda võlgneb tema joodikule-isale või liigjoojale-emale. Selles suunas peab statistika töötama hakkama, selles seisavad tema tuleviku ülesanded.

Kuid statistilisi andmeid ei koguta selleks, et saada statistikat. Saadud arvud peavad seltskonda ja ametvõimusi mõtlema panema ja, kui arvud kõnelevad halbade asjadest, peavad nemad tõukeks olema pahe vastu võitlemiseks.

Süstemaatiline võitlus liigjoomise vastu käib küll üle politsei jõu, eriti peab seda üttelema nende maade ja riikide kohta, kus püütakse läbi viia alkoholi joomise keeldu seaduste abil. Tegelik elu näitab, et politseilised abinõud väga palju ei too kasu sarnasel korral. Kuid ka seal, kus politsei katsub hoolekande abil pahe vastu võidelda, ei seisa politsei võitlejate esimeses reas. Seal peab teisiti ja teiste jõudude abil tegutsema, näiteks, sel moel, et laialiste kihtide huvi alkoholi juurest võõrutatakse ja teistele aladele juhitakse: vaimlisele ja spordi-alale. Sellega aga oleme siis jõudnud terve küsimuse peapunktini: kas on võimalik liigjoomise vastu võitlemine politseiliste abinõude varal ja kuidas on see võimalik.

Politseiline töö võib alati olla ainult individuaalne, s. o. see töö võib käia ainult teatud isikute kohta ja ainult selles mõttes on õige ühe tuntud arstiteadlase sõnad 1923 aasta kongressil, milledega tema eitas nii hästi politseilist, kui ka igasugust teist joodikute hoolekannet, öeldes, et sellel abinõul tagajärgi ei ole ja rahvusvaheliselt seisukohalt olevat see abinõu tähtsuseta. Kuid samuti tähtsuseta on siis ka rahvusvaheliselt seisukohalt, kas istuvad vangimajades kuritegijatena kinni rohkem või vähem degeneereunud isikuid. Sarnasest seisukohast ei saa asja peale vaadata, vähemalt meie, politseinikud ei tohi niimoodi asja peale vaadata. Meie peame avalikku julgeolekut ja korda kaitsma mitte arvude, vaid üksikute isikute eest. Kuidas seda kaitset teostada, see on esimeses järjekorras kriminalistide asi ja meie kõik teame, et viimastel aastatel küsimus muutub iga päevaga põnevamaks ja teravamaks: kas pakub praegune nuhtlusseadus küllaldast üldsuse kaitset degenerantide eest, kes ennast sarnasteks deklareerunud teatavate tegudega, või kas ei oleks otstarbekohasem katsuda kuritegude kordumiste vastu võidelda teatavate meetoodite abil, mis muud ei ole, kui degenerantide kasvatamise eriviis. Samasugune on muidugi lugu nende joodikutega, kes politseile palju tegemist teevad. Mõistagi, et politseid põrmugi ei huvita selles suhtes need paljud isikud, kes küll alkoholilisi jooke tarvitavad, kuid

sarnasel väiksel määral, et nemad ise alkoholi mõju peaaegu ei tunnegi, ehk kes palju joovad, kuid kunagi ennast ei unusta ja ikkagi enese üle suudavad valitseda. Mina tähendasin veel meelega, et kõiki sarnaseid isikuid degenerantideks lugeda kuidagi ei saa. Degenerandid on need, kes ei tea, kui palju nemad kannatavad ehk kes juba vähese kvantumi joomisel hakkavad lärmitsema, skandaali tegema. Aga just viimased ongi need isikud, kes ise ennast ja omi perekondi hukatusse viivad joomise tagajärjel ja kes politseid ei lase hinge tõmmata. Ja samuti nagu praegusaja kriminaalpsüko- loog katsub iga kuritegija suhtes kuriteo toimepanemise põhjuste üle selgusele jõuda, nii hingeliste, kui ka kehaliste põhjuste suhtes, nii peab ka iga joodiku kohta tõusma küsimus liigjoomise põhjuste kohta ja päästeabinõude suhtes, peab iga joodiku kohta selgusele jõudma, kas jätta teda saatuse hooleks ehk siiski teha katsed mingisuguste abinõude varal temale abi anda.

Viini politseidireksioon on hakanud individuaalset hoolekannet teostama joodikute suhtes, vaatamata igasuguste raskuste peale. Hoolekande teostamise käik on järgmine: neid isikuid, keda kavatsetakse trahvida korrariikkumiste pärast, mis on sündinud liigjoomise tagajärjel, kutsutakse nõupidamisele hoolekandetasutusse, milliseid üldse on praegu Viinis 19 (välja arvatud eluaegsed joodikud, kes juba on liig vanad, et ennast parandada). Selle nõupidamise sihiks on tutvuneda joodiku elutingimustega, eriti aga teada saada, millistel põhjustel vastav isik joob. Sellele järgneb vabatahtliku abilise külaskäik joodiku juure; neid abilisi annavad Viini karskusseltsid. Nõupidamised ja esituskäigud aitavad neid juhtumisi välja valida, kus on olemas lootus edaspidise hoolekande abil tagajärgi saavutada. Lootuseta juhtumistel katsutakse hoolekannet neil kordadel teostada, kui mehe ja perekonnaisa joomise

tõttu terve perekonna olemasolu küsitavaks muutub. Üldse aga ei saa vahepeal saadud kogemuste põhjal liig karmilt otsustada, kui tuleb harutada küsimust, kas võtta üht või teist isikut hoolekande alla, sest tegelik elu näitab, et ka sarnased isikud, keda on mitmel korral karistatud liigjoomise tagajärjel sündinud korrariikkumiste eest, siiski anduvad tõsistele nõuandmistele, ja kui vabatahtlikud abilised ära ei väsi ja sarnaseid isikuid alati silmas peavad, neile tarbekorral moraalselt ja rahalist abi annavad, neid võib lõpuliselt päästa alkoholi mõju alt. Mõistagi, et ümberkäimine sarnaste isikutega ja nende parandamiskatsed peavad olema täitsa individuaalsed: nende tahtejõudu tuleb kasvatada, nende vastupanu tuleb suurendada nõuandmistele, õpetustele, sõnavõtmistele jne. abil. Siin mängib väga tähtsat osa n. nim. Pollard'i tingimisi karistamise süsteem. See süsteem seisab selles, et karistus, mis joodikule määrati, ajutiselt edasi lükatakse tingimisega, et joodik annab ennast politseilise hoolekande valvele, kindlaksmääratud aja jooksul — harilikult 1 aasta — ei joo ja väikese rahasumma maksab mingisuguseks heategevaks otsarbeks. Isikute juures, kes juba pikemat aega on joonud ja selle tõttu eriliselt hädaohus, tarvitatakse peafe selle veel nõudmist ühe karskusseltsi liikmeks astuda. Väljavaade, uuesti joomise korral otsekohe arestimajja sattuda ja seal kinni istuda mõni päev ehk isegi mõni nädal, on väikeste eranditega kujunenud heaks abinõuks pahe vastu võitlemisel.

Kahjuks mängivad joomise juures suurt osa kaks tegurit: tööpuudus ja mõnel korral äärmiselt viletsad korteriolud ja just need tegurid takistavad tunduvalt hoolekande ametnikkude tööd. Siiski on võimalik ka siin inimestele appi rutata, kui mitte igal korral, siis vähemalt tihti ja harilik tagajärg on see, et kui tähendatud puudused kõrvaldatud on, muutub inimene. (Lõpp järgneb.)

Ametlik osa.

Raudteepolitsei komissari käsukiri 20. oktoobrist s. a. nr. 51:

Raudteepolitsei koosseisu määratud konstaabel Herbert Kullisson on nimetatud Tallinna jaoskonna, Haapsalu rajooni konstaabliks, arvates 15. oktoobrist s. a.

Politseidirektori käsukiri 22. oktoobrist s. a. nr. 43:

Elva jaoskonna politseikomissari asetäitjaks on määratud sama jaoskonna kantseliametnik Nikolai Lõhmus, arvates 1. oktoobrist s. a.

Käsukiri 23. oktoobrist s. a. nr. 93, siseministeeriumile:

On selgunud, et ministeeriumi kesk- ja alluvad asutused kõiki nõudmisi kviitungiraamatute suhtes ei täida, mispärast juhitakse nende asutuste tähelepanu sellele, et:

1) „Riigi Teatajas“ nr. 16 — 1919. a. avaldatud määrus arve- ja majandusraamatute kinnitamise kohta on praegu veel maksev ja seda tuleb täpselt täita;

2) üldise arvepidamise seaduse (S. K. VIII k. II j.) § 175 alusel peab kviitungi sõrvelehel rahamaksja allkiri olema kviitungi vastuvõtmise tõenduseks. Sellega tõendab maksja ühtlasi, et sõrvelehel märgitud summa tegelikult makstud on.

Sarnane allkirja võtmine jääb ära, kui raha sissemaksu kohta eraldi saatekiri olemas ehk kui sellekohane avaldus kühugile teisele dokumendile on kirjutatud. Viimasel peab õiendusesaamise kergenduseks kviitungikirjutaja vastav märkus sõrvelehel leiduma.

Käsukiri 23. oktoobrist s. a. nr. 94 siseministeeriumile:

Ühingute ja liitude varanduste likvidee-

rimise kohta käivat asjaajamist ühingute ja nende liitude seaduse („R. T.“ nr. 37 — 1926. a. sead nr. 72) §§ 14 ja 15 korras tuleb toimetada administratiiv-osakonnas ministri abi juhatusel.

Perekonnaseisu aktide arhiivi juhataja Karl Hendrikson on määratud omavalitsusajade juhataja ajutiseks kohustetäitjaks, palgaga koosseisu järele, arvates 1. novembrist s. a.

Siseministeeriumi ülemääraline ametnik Teophil Tedder on määratud perekonnaseisu aktide arhiivi juhataja ajutiseks kohustetäitjaks, palgaga koosseisu järele, arvates 1. novembrist s. a.

Kinnitatud ametisse, arvates 1. novembrist s. a.:

1) kodakondsuse asjade juhataja kohustetäitja Jaan Pajo, kodakondsuse asjade juhatajaks;

2) registreerimisasjade juhataja kohustetäitja Elise Aron registreerimisasjade juhatajaks, palgaga koosseisu järele;

3) administratiiv-osakonna sekretäri kohustetäitja Hans Karolin administratiiv-osakonna sekretäriks, palgaga koosseisu järele.

Väljamaalt.

Suitsetamise keeld tapmise põhjuseks.

Käesoleva kuu keskpaigal ilmus Camdeni linna (Ameerika Ühisriikides) kodanik, 75-aastane Benjamin Wallace ametvõimude juure ja palus ennast vahi alla võtta, seletades, et tema olevat oma 65-aastase naise tapnud. Kuigi asi näis vähe tõenäolilik olevat, võeti vanamees siiski vahi alla ning politseiametnikud ruttasid mehe korterisse. Tõepoolest leiti Wallace abikaasa tapetuna korteri magamistoa põrandal. Lähemal vaatlusel selgus, et surm oli järgnenud hoopide tagajärjel, mis toimetatud toas oleva suure tooli abil. Kui tapja ülekuulati, seletas rauk järgmist. Tapmise põhjuseks olevat olnud asjaolu, et tapetu teda olevat eluaeg piinanud ja temaga käinud halvasti ümber. Tapmispäeval — pühapäeval — tahtnud mees söögitoas sigarit suitsetada, kuid naine tulnud tuppa ja keelanud suitsetamise ära, samuti võtnud tema mehe käest ajalehe, mida tema just kavatsenud lugema hakata, ja tõstnud kisa, et mees selle asemel, et kiriku minna, istub toas, suitsetab ja loeb lehti. Kõige selle tagajärjel sattunud mees äre-

vusse, võtnud lõpuks lähedalseisva tooli, löönud sellega naist, kuni viimane surmavalt haavatuna oli põrandale langenud.

Elegantne naiskuritegija.

Juba kauemat aega tegutseb Londoni lõunapoolsetes eeslinnades keegi naisröövel, kes oma osavuse, julguse ja ettevaatlikkusega oma ametvendi — mehi — kaugelt ületrumpab. Röövli isik on politseile teada: see on noor tütarlaps, kannab poisipead, on saanud hea kasvatuse ja hariduse, on pärit heast Londoni perekonnast ja sattus varakult eksiteele ning võib äratada praegu oma hulljulgusega nii mõnegi meesterahva-kuritegija kadest. Kõik politsei ikatsed kardetava kuritegija jälgile saada on senini ebaõnnestunud. Linnaosades, kus kuulsaksanud naisröövel harilikult tegutseb, patrullivad erilised ametnikud-kriminalistid, kellede ülesandeks on ainult kardetava naisterahva otsimine; ametnikud on katsunud mitmesuguste abinõudega naise jälgile saada, küll ümberriietumiste, küll urgastes ja kõrtsides käimise ja tuntud kuritegi-

jate äraostmise teel — aga, nagu öeldud, siamaani ilma igasuguste tagajärgedeta. Paaril korral läks ametnikkudel tõesti korda naise jälgile saada, kuid igakord kadus naine imekombel nagu tina tuhka. Arvatavasti läks põgenemine temale korda ainult sellepärast, et temal Londoni kuritegijate peres on palju sõpru ja üldse soe poolehoid. Teada on muuseumi ka, et naiskuritegija kannatab haiglase tahte all riietuda kõige uuema moe järele ja ilmuda suurepäralistes tualettides Londoni tantsulokaalidesse. Ka viimastes on röövlit mitu korda nähtud, kuid enne kui teda suudeti arreteerida, põgenes tema saladuslikul kombel.

Valged orjad.

Järgmine Rumeenia politseivõimude poolt avalikukstehtud lugu näitab, kui ettevaatlikult ja osavalt tegutseb see kuritegijate liik, mis väärib küll suuremat põlgust — naistega kauplejad. Mõne nädala eest said Galatzi linna võimud, eriti sadamapolitsei, teate, et aurikul „Danae“ leidub palju noori tütarlapsi, keda on igasuguste suurte lubadustega meelitatud aurikule, et neid siis edasi Kauge-Ida riikidesse toimetada ja lõbumajapidajatele ära müüa. Sellest anti otsekohe teada teistele Rumeenia, samuti ka Jugoslaavia territooriumil olevatele sadamate politseivõimudele, sest teada oli veel, et tähendatud aurik Donau jõe mööda Musta-Mere sihis liigub. Kuid sellenimelist aurikut ei pannud ükski sadam ähele. Turn-Severin'i sadamast teatati aga Galatzi sadamavõimudele, et Turn-Severin'i sadamasse on jõudnud tundmatu aurik, mis vast võiks identne olla „Danae“le; auriku nimeks aga on „Pollux“. Turn-Severin'is asuti laeva lähemale ülevaatusle, leiti, et laeva koormaks on teravili, mida kavatsetakse toimetada Trapezunti, kontroleeriti ka laevaraamatuid ning viimased olid täitsa korras, samuti ka kõik dokumendid. „Pollux“ile anti luba edasisõiduks. Kaks päeva hiljem jõudis Galatzi linna aurik, mis vastas suuruse poolest täielikult „Pollux“ile, kuid mille nimeks oli „Ismaela“. Et kord juba politseivõimude tähelepanu oli äratatud ja arvamine tekkis, et „Ismaela“ ja „Pollux“ üks ja sama laev on, seda enam, et — nagu politseile otsekohe silma torkas — „Ismaela“ nimi värskelt oli maalitud laevale, ja võis arvata, et laev on tagaotsitud ja oodatud „Danae“, hakkasid politseinikud Galatzi'is laeva põhjalikult läbi otsima. Politsei käsul laaditi teravili

välja ning laadungi alt leiti väike uks, mis viis väikesesse kambrikesse, kust eest leiti 15 tütarlast kinniseotult ja nälginult. Selgus, et tegemist on peaasjalikult noorte ungari ja slovaakia neidudega, kes kõik maalt pärit ja keda mitmed agendid meelitasid laevale ettekäändega neile soetada kerget ja tulutoovat teenistust. Tütarlapsed olid juba viiendat päeva laeval, neile anti selle aja jooksul ainult üks kord süüa! Laeva kapten ja terve meeskond võeti otsekohe vahi alla. Kapten seletas ülekuulamisel, et tema naisterahvaid transporteeris kellegi Jurko Simies'i ülesandel, kes on üks kavalamateid idamaade naistega kauplejaist. Trapezundi linnas pidi laevale vastu tulema üks Simies'i agentidest, kelle ülesandeks oli naisterahvaid laevalt edasi toimetada Aiasse, kus nemad oleksid sattunud lõbumajadesse.

Kuidas vangid tulevikus Saksamaal „reisivad“.

Saksa raudteevalitsus tellis hiljuti ühelt Casseli linna vagunitehaselt kuus uut raudteevagunit, mis määratud vangide transporteerimiseks. Tellimine leiti tarvilik olevat peaasjalikult mitte sellepärast, et praegused vagunid on osalt juba kulunud, vaid kõige pealt sellepärast, et vagunite ehitus ei vasta enam praegusaja nõuetele, ehitamisviis on vananenud ja ei paku tarvilikku kindlustust vangide põgenemise vastu. Vagunid saavad veel käesoleva aasta jooksul valmis ja nende konstruktsioon on hoopis teine, võrreldes praeguste vagunitega. Kõige pealt takistavad nemad rohkem kui vanad vagunid vangide põgenemist, nagu juba tähendatud. Uute vagunite mudelitega võisid muu seas tutvuneda Berliini politseinäitusel käijad. Vagunid sarnanevad välimuse poolest täielikult reisijate vagunitele, mis Saksamaa riigiraudteel vähema tähtsusega harudel on tarvitusel. Uudisena vagunite konstruktsioonis paistab silma vaguni lae raudkonstruktsioon, samuti ka raudpõrand, mis ei võimalda vangide põgenemist põranda kaudu. On nimelt juhtumisi tulnud ette, kus vahi all olevad kuritegijad, keda raudteega transporteeriti, abinõusid leidsid vaguni põranda kaudu vabadesse pääsemiseks.

Sulepad sõjariistana.

Kuritegevus on viimasel ajal, eriti peale maailmasõja lõppu, igalpool kohutavalt kasvanud, eriti muu seas ka Ameerika Ühisriikides ja kõige pealt muidugi mõista

linnades. Kõige enam kannatavad Ühisriikides kuritegevuse all pangaomanikud, mis arusaadav, kui arvesse võtta, et pangad ühe aasta jooksul on kahju saanud mitmekümne miljoni dollari väärtuses sisse-murdmiste, röövimiste, laekahoidjatele kallaletungimiste jne. jne. tõttu. Pangaomanikud on osalt soomusautosid ostnud, milliste abil raha toimetatakse ühest asutusest teise; kõikide pankade laekahoidjad on automaatpüstolitega varustatud — kuid ka need abinõud pole nähtavasti veel küllaldased ja otsitakse alatasa uusi abinõusid kuritegijate vastu võitlemiseks kallaletungimiste korral. Viimase uudisena sel alal teatatakse, et kavatsus (osalt olevat see kavatsus isegi juba teostatamist leidnud) olevat ka naisametnikke sõjariistadega varustada. Ka neid tahetakse püstolitega varustada, kuid mitte harilikude püstolitega. Nimelt antakse neile sulepead, mis täidavad sõjariista ülesandeid; sulepead on täidetud gaasiga, mille mõju nii suur olevat, et lubavat paari sekundi jooksul kolm inimest n. ütelda reast välja lüüa. Sulepea kuju on valitud muidugi selleks, et sõjariista maskeerida. Raskusi tegevat praegu küll veel gaasimaski küsimus, sest ametnikud, kelle käes on sõjariist, peavad loomulikult ise kaitstud olema gaasi vastu, kuid ka sellest loodetakse üle saada.

Prokuratuur kokaiini müüjana.

20. oktoobril oli Berliinis kohtulikult harutamisel suurem kokaiini müümise protsess (üks suurematest Saksamaal üldse), mis eriliselt huvitav mitme asjaolu tõttu. Peasüüdlasena seisis kohtu ees kohtuekspert ja apteegiomanik Horst Hahn, kaasaitajate ja kaassüüdlaste osas esinesid Vene emigrandid, suuremalt jaolt endised tsaariaegsed ohvitserid. Mis kõige huvitavam, on see, et kokaiini müüs Hahn'ile — prokuratuur! Viimane oli küll arvamisel, et Hahn, kui kohtuekspert, saadud kokaiini nagu kord ja kohus, edasi müüb teistele apteekidele, keegi ei osanudki mõtte neale tulla, et Hahn kohtuvõimude poolt konfiskeeritud ja ekspordile edasiantud mürki mitmesuguste sahkerdajate abil seadusvastaselt müüb publikule-kokainistidele. Muu seas rikkus prokuratuur sellega rahvusvahelist kokkulepet kokaiiniga ja oopiumiga kauplemise alal — jällegi muidugi teadmatult. Peajoontes seis asi järgmises. Süüalused, eesotsas apteegiomanik Hahn, omandasid 1926. a. mitmel korral kokaiini ja müüsid seda mürki

rahameeste ja vaheltkauplejate abil edasi tarvitajatele. Müümist toimetasid endised vene ohvitserid v. Meyer, Papkievitsh ja v. Manteuffel, kaupmehed Krause ja Mihailoff, agronoom v. Sievers, kes kõik emigrandid, ning Saksa kodanikud Huhe, Leseritz ja ka Hahn ise. Mehed sattusid ametivõimude kätte ühe suurema äri läbi viimise katsel, mille niidid ulatuvad Pariisi. Kokaiini muretsetes Hahn prokuratuurist (peale selle aga ka veel Shveitsist) ja Sieversi ning Krause abil toimetati kaup aegajalt Pariisi. Kokaiini edasivedaja osas figureerib ka üks daam, kelle jälgile aga seni veel pole saadud. Kui üks süüalustest — v. Meyer — jällegi 100 grammiga Pariisi sõitis ja oma kaupa Moulin Rouge'i tantsijannale müüas, kes omakord valge pulbri toimetas tähendatud lõbustuskohas viibivatele võõrastele, läks Pariisi kriminaalpolitseil korda süüdlast tabada. Vahepeal olid Berliini politseiametnikud suutnud kokaiini algallikat üles otsida, nii et lõpuks läks korda kõiki osavõtjaid arreteerida. Huvitav on protsessis, nagu tähendatud, prokuratuuri osa. Viimane müüs esialgu konfiskeeritud kokaiini ühele suuremale Saksamaa keemiavabrikule, kes aga nii palju kokaiini ei soovinud osta, kui temale pakuti. Siis ilmus prokuratuuri Hahn, keda hästi tunti kui kohtueksperti ja apteegiomanikku, kes omal ajal oli õige jõukas mees (tema on praegu 63-aastane) ja keda usaldati. Teised süüalused tegutsesid seadusvastaselt hädasunnil, eriti emigrandid, kes suutsid tõendada, et neil peale viimaste ehteasjade müümist midagi järele ei jäänud elamiseks ja selle tõttu vaeleetele sattusid. Seda arvesse võttes määras kohus ka neile võrdlemisi kerge karistuse.

Lõbus vangimaja.

Versailles vangimajas viibiva kahe kuritegija — ühe mõrtsuka ja ühe varga — ning ühe vangivahti vahel tekkis aja jooksul suurem sõprus. Need kolm meest kergendasid oma elu jõudumööda. Ühel õhtul läksid kaks neist, nimelt vangivaht ja mõrtsukas, vangimajast välja lähedalolevasse kõrtsi, et juua klaas õlut ja mängida veidi kaarte. Et aga keegi siiski pidi valvet pidama vangimaja jäänud 150 vangile, siis tehti see ülesanne kolmandale sõbrale — vargale — ülesandeks. Varas kõndiski, võtmed käes, rahulikult vangimaja väravate ees edasi-tagasi. Kõik oleks nagu harilikultki hästi lõppenud, kui poleks juhuslikult mööda sammunud keegi

kõrgem politseiohvitser. Viimase imestus oli muidugi mõista suur, kui tema leidis vahel asemel kuritegija valvet pidamas. Olgugi, et viimane tõendas, et kõik on korras, vangid kõik on veel kohal ja juba puhkavad, ja vaht ühes mõrtsukaga jõua-

vad varsti tagasi, jäi ohvitser kohale, et teist ametnikku asetada vahikorda, varast toimetada trellide taha ja oodata vahil ja vangi tagasitulekut. Mõne aja pärast ilmusid tõesti mõlemad kohale ja paigutati ka kohe mõlemad kindlase kohta.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 897. Lugeja nr. 412. Küsimused.

1) Kas maaomanik, kelle maa peal laata peetakse, on õigustatud laadaplatsiks maatarvitamise eest tasu võtma ja kellelt nimelt, kas vastavalt omavalitsuselt, kelle korraldusel laata peetakse, või neilt, kes kauplevad laadal (platsiraha).

2) Kas rahukohtunik on õigustatud tuld kustutama käsutada oma tegevuspiirkonnas kohalisi politseiametnikke.

Vastused: 1) Omavalitsuselt. 2) Ei ole õigustatud.

Nr. 921. Lugeja M. Küsimus. Kas meil Eestis on maksvad Vene teedeseaduse

§§ 568, 570 ja 574. (Томъ XII. ч. I. изд. 1857 г. продолж. 1906 и 1908 г. г.)

Vastus: On maksvad.

Nr. 931. A. M. Küsimused. Maal jaoskonna juures asuv kordnik peab komissari nõudmisel tasuta kantseleiruumi puhastama ja korras hoidma, sellepeale vaatamata, et selleks on nähtud ette vastava teenija tasu. 1) Kas on komissaril õigus kordnikku selleks sundida? 2) Kas on kordnik õigustatud vastava tasu saama ja 3) kuidas tuleb talitada komissari vastuseismisel?

Vastused: 1) Ei ole.

2) On õigustatud.

3) Kaebus tõsta alluvuse korras.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s e d .

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised tunnistused:

O i n a s, Andrei Johani p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Inseneri pat. ülem. 8. 4. 20 a. nr. 3001. (41335)

K a b i n, Stepan Jakobi p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Viru maak. rahv. ül. 1924 a. (41336)

H e l l, Bernhard Isaki p., v. a. Aegnasaare komand. poolt 10. 8. 20 a. nr. 1348. (41338)

T a m m, Hendrik Hendriku p., laskeriista luba, v. a. Harju maak. pol. ül. 1924 a. (41344)

D i t m a n n, Taavet, Nanseni pass. (41356)

T i p n e r, August, hobusepass, (Eduard Krusbandi nimel), v. a. Pada vallaval. 5. 1. 21 a. nr. 291 (41451)

K o p p e l, Johannes Gustavi p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Sõjakooli ülemalt 30. 4. 23 a. nr. 2307. (41466)

M u t t i k, Richard Madise p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Sõjaväe toitlusladude valitsejalt 3. 5. 23 a. nr. 1282. (41481)

S a f r o n o v (Krjukov), Semjon, Nanseni pass, v. a. politsei peaval. nr. 14437/31077. (41483)

S ö k o v, Ivan, sõjav. vab. tunnistus, v. a. Tallinna tagavara polgust nr. 11801. (41485)

O n e g i n, Ivan, hobusepass, v. a. Panikovitshi vallaval. nr. 558. (41486)

M i k k, Voldemar, sõjav. vab. tunnistus, v. a. Sv. varustuse valitsuse ülemalt 27. 11. 22 a. nr. 83563. (41488)

R e b a s, Johannes, sõjav. vab. tunnistus, v. a. 7. jalaväe polgu ülemalt 26. 5. 1920 a. nr. 6938. (41490)

K u u s i k, Oskar Mardi p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 7. piiriküti pat. ülemalt 16. 9. 20 a. nr. 293. (41493)

E l l i k, Aleksander Mihkli p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 3. suurtükiväe rügemendi ülemalt 17. 5. 23 a. nr. 1505. (41494)

- Tamm, Nikolai Tõnu p., sõjaväkke kõlbmatuse tunnistus, v. a. 6. 12. 23 a. (41501)
- Anton, Voldemar Augusti p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 7. jalaväe rügemendi ülemalt 31. 5. 24 a. nr. 2574. (41503)
- Sähka, Juhan Peetri p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. m/r. „Vambola“ komandörialt 26. 2. 20 a. nr. 376. (41513)
- Sõber, Jakob Madise p., laskeriista luba, v. a. Viru maak. pol. ülemalt 6. 10. 23 a. nr. 2426. (41524)
- Blumthal, Theodor Jüri p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 1. piiriküti pataljoni ülemalt 22. 8. 20 a. nr. 5024. (41523)
- Tshisikov, Vassili Nikolai p., hobusepass, v. a. Skarjatina vallaval. (41536)
- Brusilov, Kirill Andrei p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 7. jalaväe rügemendi ülemalt 10. 5. 24 a. nr. 2595. (41527)
- Ester, Tõnis Tõnise p., hobusepass, v. a. Velise vallaval. 5. 1. 21 a. nr. 629. (41529)
- Jammer, Jaan Madise p., hobusepass, v. a. Velise vallaval. 5. 1. 21 a. nr. 968. (41530)
- Nahk, Tõnis, hobusepass, v. a. Velise vallaval. 4. 1. 21 a. nr. 129. (41531)
- Kärner, Voldemar Jüri p., v. a. Velise vallaval. 4. 1. 21 a. nr. 538. (41532)
- Oviir, Mihkel Mihkli p., hobusepass, v. a. Velise vallaval. 4. 1. 21 a. nr. 289. (41533)
- Tonna, Jaan Jaani p., hobusepass, v. a. Kolovere vallaval. 6. 9. 21 a. nr. 369. (41534)
- Ebert, Arno, matriikkel, v. a. Saksa konsulaadilt 1922 a. nr. 601, ja laskeriista luba, v. a. Pärnu prefektuurilt 25. 8. 26 a. nr. 2155. (41703)
- Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:**
- Kronk, Robert Joosepi p., v. a. Mäetaguse vallaval. (41463)
- Pilist, Leena Adami t., v. a. Illuka vallaval. 1919 a. (41464)
- Uustal, Emilie Juhani t., v. a. Jõhvi vallaval. 1919 a. (41465)
- Arjakas, Marie Johani t., v. a. Kõo vallaval. 10. 11. 20 a. nr. 1590. (41466)
- Krausberg, Linda Tõnu t., v. a. Imavere vallaval. nr. 237. (41468)
- Jaanhald, Aleksander Anne p., v. a. Imavere vallaval. (41469)
- Meilbaum, Mihkel Tõnu p., v. a. Küti vallaval. 7. 3. 20 a. nr. 734. (41479)
- Vähk, Hindrek Juhani p., v. a. Küti vallaval. 12. 11. 20 a. nr. 687. (41480)
- Muttik, Richard Madise p., v. a. Kunda-Malla vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 757. (41482)
- Sõkov, Ivan, v. a. Irboska vallaval. nr. 1138. (41484)
- Kivimurd, Anna Hansu t., v. a. Uue-Vändra vallaval. 23. 2. 20 a. nr. 666. (41487)
- Mäeküngaš, Martin Juhani p., v. a. Rägavere vallaval. 21. 8. 23 a. nr. 97. (41489)
- Rebas, Johannes, v. a. Einmani vallaval. 1. 3. 26 a. nr. 218. (41490)
- Rukk, August, v. a. Saksi vallaval. 25. 1. 1926 a. nr. 198. (41492)
- Kuusik, Oskar Mardi p., v. a. Järve vallaval. 23. 6. 22 a. nr. 1623. (41493)
- Perner, Johan Tooma p., v. a. Vana-Vändra vallaval. 13. 12. 19 a. nr. 6. (41495)
- Rebane, Liisa Andrese t., v. a. Kabala vallaval. 10. 2. 20 a. nr. 501. (41496)
- Karton, Aliide Juhani t., v. a. Varangu vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 648. (41497)
- Karton, Voldemar Jakobi p., v. a. Varangu vallaval. 23. 9. 21 a. nr. 1050. (41505)
- Pagar, August Jakobi p., v. a. Aaspere vallaval. 6. 11. 23 a. nr. 107. (41498)
- Krookus, Anna Maie t., v. a. Rakvere vallaval. 26. 4. 22 a. nr. 1558. (41499)
- Tiidemann, August Tooma p., v. a. Rakvere vallaval. 27. 10. 20 a. nr. 1333. (41500)
- Tamm, Nikolai Tõnu p., v. a. Tallinna linna pol. 1. jsk. 5. 3. 23 a. nr. 572. (41501)
- Timpman, Harry Jaani p., v. a. Tallinna pol. 2. jsk. 8. 6. 21 a. nr. 1098. (41502)
- Kangro, Aleksander Isaku p., v. a. Vana-Antsla vallaval. 12. 3. 20 a. nr. 1177. (41504)
- Naaris, Peeter Jaani p. (41506)
- Sõbin, Ivan Matvei p., v. a. Peipsiäärse vallaval. (41507)
- Vissak, Pauliine Jaani t., v. a. Kunda-Malla vallaval. 20. 1. 22 a. nr. 1690. (41508)
- Vaher, Johannes Jüri p., v. a. Tallinna linna pol. 1. jsk. ülemalt 9. 4. 21 a. nr. 12493-a. (41509)

- Uukvolber, Eliise Gustavi t., v. a. Palmse vallaval. 27. 2. 20 a. nr. 347. (41510)
- Bösberg, Magnus Jüri p., v. a. Tallinna pol. 3. jsk. ülemalt 16. 12. 19 a. nr. 4800. (41511)
- Kosolapov, Aleksander Ivani p., v. a. Vasknarva vallaval. 13. 2. 23 a. nr. 45. (41512)
- Sähka, Juhan Peetri p., v. a. Taali vallaval. 14. 4. 24 a. nr. 55. (41513)
- Teder, Marie Hendriku t., v. a. Kilingi-Nõmme alevival. 30. 12. 19 a. nr. 643. (41514)
- Jantson, Jüri Jakobi p., v. a. Tori vallaval. 22. 12. 21 a. nr. 175. (41515)
- Karu, Anna Johani t., v. a. Karksi vallaval. 2. 8. 20 a. nr. 654. (41516)
- Kiisk, Daniel Mihkli p., v. a. Vastseliina vallaval. 5. 12. 22 a. nr. 4. (41517)
- Putnik, Anette Peetri t., v. a. Palmse vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 74. (41518)
- Mikenberg, Vilhelmine, v. a. Palmse vallaval. 25. 6. 20 a. nr. 721. (41519)
- Meikar, Leena, v. a. Palmse vallaval. 30. 3. 20 a. nr. 496. (41520)
- Meikar, Hans, v. a. Palmse vallaval. 5. 1. 20 a. nr. 141. (41521)
- Sipsakas, Johannes Mardi p., v. a. Roela vallaval. 11. 11. 21 a. nr. 872. (41522)
- Sõber, Jakob Madise p., v. a. Roela vallaval. 3. 9. 25 a. nr. 366/209968. (41524)
- Räbin, Johannes Mardi p., v. a. Illuka vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 673. (41535)
- Kljukin, Dimitri Saveli p., v. a. Irboska vallaval. 14. 7. 20 a. nr. 6670. (41525)
- Gavrilova-Kurganova, Ksenja, v. a. Irboska vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 1105. (41526)
- Barin, Aleksei Nikandri p., v. a. Senno vallaval. 14. 11. 23 a. nr. 912.
- Kivimägi, Alfred Juhani p., v. a. Iisaku vallaval. 25. 8. 21 a. nr. 1611. (41539)
- Põltsam, August Villem, v. a. Võnnu vallaval. 8. 5. 24 a. nr. 24/122472. (41651)
- Seppel, Gustav, v. a. Taebala vallaval. 31. 8. 21 a. nr. 318. (41652)
- Petree, Priidik, v. a. Taebala vallaval. 3. 10. 22 a. nr. 438. (41653)
- Veskus, Ida Gustavi t., v. a. Pada vallaval. detsembrikuul 1919 a. nr. 585. (41540)
- Treier, Maria Mihkli t., v. a. Illuka vallaval. (41541)
- Sedkov, Marie Nikandri t. (41542)
- Ney, Emilie Johani t., v. a. Järve vallaval. 30. 3. 26 a. nr. 68. (41543)
- Vendt, August Jaani p., v. a. Vao vallaval. 7. 2. 22 a. nr. 2027. (41544)
- Rausk, Marie Kadri t., v. a. Penuja vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 215. (41545)
- Einberg, Johannes Johani p., v. a. Kabala vallaval. 11. 8. 25 a. nr. 56. (41546)
- Reinans, Jaan, v. a. Lelle vallaval. 9. 8. 1920 a. nr. 463. (41547)
- Gross, Paul Jaani p., v. a. Järvakandi vallaval. 12. 5. 20 a. nr. 340. (41701)
- Merits, Hans Joosepi p., v. a. Tallinna linna pol. 5. jsk. 23. 3. 20 a. nr. 9234. (41702)
- Aarmann, Rosalie Villemi t., v. a. Jõhvi vallaval. 1919 a. nr. 45. (41548)
- Teas, Jaan Kristjani p., v. a. Rogosi vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 253. (41549)
- Silder, Marie Friedrichi t., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 14. 8. 20 a. nr. 11809.
- Lahé, Emilie Hansu t., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 23. 12. 19 a. nr. 7501.
- Michels, Helene Hendriku t., v. a. Rääma vallaval. 16. 8. 20 a. nr. 800.
- Huik, August Johani p., v. a. Pärnu linna pol. jsk. ülemalt 1925 a.
- Rapp, Peeter Peetri p., v. a. Sauga vallaval. 29. 12. 23 a. nr. 104.
- Lorents, Artur Jaani p., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 21. 9. 20 a. nr. 12191.
- Lohu, Mart Mardi p., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 1. 12. 19 a. nr. 1496.
- Kukk, Marta Feodori t., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 5. 12. 19 a. nr. 1959.
- Rebane, Endel Ernsti p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 15. 7. 21 a. nr. 13257.
- Veidenbaum, Johan Peedu p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 2. 12. 19 a. nr. 2546.
- Villmann, Ida Vidriku t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 20. 1. 20 a. nr. 8513.
- Raudsep (Raud), Alma Helene Jüri t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 20. 4. 20 a. nr. 10509.
- Jago, Marie Otto t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 6. 2. 20 a. nr. 9697.
- Parm, Rosalie Jüri t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 1922 a. nr. 18451.
- Napsepp, Jaan Mihkli p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 31. 12. 19 a. nr. 8598.
- Maasing, Johan Ado p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 26. 10. 20 a. nr. 15740.
- Otter, Aleksander Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 26. 1. 25 a. nr. 120.

- Stscherbatkin, Tatjana Johani t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 15. 5. 21 a. nr. 13054.
- Leppik, Selma Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 28. 10. 21 a. nr. 13538.
- Martinson, Eleonore Karli t., v. a. Valguta vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 265.
- Gailevitsch, Ida Konstantini t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 16. 9. 22 a. nr. 369.
- Bruks, Anna Jaani t., v. a. Kavilda vallaval. 19. 8. 24 a. nr. 1311.
- Gurevitsch, Uria Samueli p., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. 23. 7. 24 a. nr. 1783.
- Truus, Johannes Eduardi p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 29. 12. 19 a. nr. 6884.
- Jürgenson, Peeter Johani p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 13. 12. 19 a. nr. 4429.
- Tuunis, Marie Juhani t., v. a. Narva-Jõesuu jsk. pol. ülemalt 11. 12. 19 a. nr. 697.
- Fedin, Pavel Vassili p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 29. 6. 22 a. nr. 24395.
- Pismennõi, Konstantin Aleksandri p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 18. 6. 19 a. nr. 24096.
- Kruglov, Dimitri Nikolai p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 20. 5. 20 a. nr. 23375.
- Ormus, Jaan Hansu p., v. a. Lõve vallaval. 10. 9. 20 a. nr. 339.
- Org, Ekaterina Jakobi t., v. a. Rogosi vallaval. 30. 4. 19 a. nr. 174.
- Sokk, Marie Leena t., v. a. Tõrva alevival. 27. 6. 23 a. nr. 74.
- Adok, Valter Juliuse p., v. a. Helme vallaval. 21. 1. 20 a. nr. 555.
- Armmand, Jaan, v. a. Lümmada vallaval. 20. 1. 20 a. nr. 253.
- Teeäär, Kirill, v. a. Abroka vallaval. 30. 11. 20 a. nr. 369.
- Stackelberg, Elisabeth, v. a. Kuresaare jsk. pol. ülemalt 28. 11. 19 a. nr. 620.
- Kuld, Viia, v. a. Lümmada vallaval. 23. 1. 1920 a. nr. 295.
- Tamm, Juuli Helene, v. a. Lümmada vallaval. 22. 5. 25 a. nr. 493.
- Aulik, Marie, v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 28. 11. 19 a. nr. 1809.
- Kukk, Marta Jakobi t., v. a. Albu vallaval. 1924. a.
- Maal, Madis Jaani p., v. a. Albu vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 243.
- Aron, Ella, v. a. Alliku vallaval. 5. 11. 1921 a. nr. 560.
- Muukfeldt, Marta Marie Johannese t., v. a. Veinjärve vallaval. 29. 11. 20 a. nr. 833.
- Kõllo, Nikolai Aleksandri p., v. a. Koigi vallaval. 27. 8. 21 a. nr. 157.
- Klaos, Oskar Maria p., v. a. Vahastu vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 74.
- Lessomägi, Julie Adele Kustase t., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. ülemalt 31. 3. 1920 a. nr. 12066.

Siseministeeriumi politsei osakond ostab

võistluspakkumisel

80 paari viltsaapaid.

Suusõnaline võistluspakkumine peetakse 8. novembril s. a. kell 10 hom. ja järelpakkumine 11. novembril kell 10 hom. politsei osakonna ruumides Toompea lossis.

Lähemaid teateid ja tingimisi saab osakonna majandustoimkonnas igal tööpäeval kella 10—14.

Politsei osakond.

Restoraan

„DRAAMAKELDER“

Jaani tän. nr. 5.

Kõnetraat 565.

Eeskujulik köök! Odavad hinnad!

Kodumaa ja väljamaa liköörid, veinid, napsid ja õlled.

Soe hommikueine suures väljavalikus kella 10—1.

Lõuna kella 1—5.

Söögid à la carte igal ajal.

Muusika kella 3—5 ja 8—12.

Restoraanipidaja.